

F O A I E

пентрѣ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 13.

Luni, 29. Martie.

1843.

АНТИПАДОПЪЛЪ,

с а ѣ

Авторіи дикціонарїѣ де Бѣда апѣраді ѡн
контра Домпѣлї Гр. Пападопѣлѣ.

(Капет.)

II.

„Et dum alienam imperitiam volunt
coarguere, suam produunt.“

*) S. Hieronymus Ep. ad. Pam. de opt. gen. interpretandi.

Чеа маї греа ѡвновѣдїре, прин каре
крїтїкѣл пострѣ а воїт фѣрѣ ѡноїалѣ съ
мїкшїорезе не вѣрвадії пострї ѡн окїї ро-
тѣжнїмеї, есте ачеаа, ѡн каре ле арѣкѣт
къ п'аѣ штїѣт лѣтїнеште, шїї трїмете ла
копїї челор дїпѣтїѣ класе лѣтїнештї (фаѡа
56)!! — Кѣт, ачеї вѣрвадії, карїї аѣ тра-
ктат атѣт де тѣлт кѣ класїчїї латїнї, карїї
с'аѣ фамїліарїзат кѣ дѣпшїї шї карїї пѣ
знїї дїп ачеї класїчї, потѣ зїче, кѣ їаѣ а-
вѣт ѡн деѡете, п'аѣ штїѣт лѣтїнеште шї
п'аѣ кѣпоскѣт алѣт лїмѣл латїнѣ, декѣт
не чеа стрїкатѣ дїп Ѣнгарїа? — Съ лѣ-
сѣт, кѣ Дѣтпѣалїї ворѣвїнд деспре латїна

стрїкатѣ ѡн Ѣнгарїа се веде а пѣ штї, кѣ
пѣпѣмаї Ѣнгрїї шї Полонїї, чї шї Ѣрманиї,
Французїї, Енглезїї, Італїенїї шї чеї-
лалдїї аѣ ѡпѣндат пѣпѣтѣрадї варварїстїї
ѡн латїна, дѣпѣтѣ тодї дѣпѣтї ідіомеле лор
націонале, шї кѣ кїар Ѣнгрїї сѣпѣт de
десвїновѣдїт, ка знїї, карїї пѣмаї дела рї-
га лор С. Стефан ѡпкоаче аѣ прїмїт пѣ
латїна стрїкатѣ де алдїї де маї пайнте; сѣ
лѣсѣт кѣ ѡпсѣш Scheller, кареле пѣа
дат ѣп дїкціонарїѣ латїнѣ атѣт де перфект,
ѡн партеа Ѣрманап-латїнѣ, пѣ ѡпѣ-
дїшеаѣт маї пѣмаї ѣп латїнїстѣ Ѣрмани-
зат — дѣпѣт кѣт рекѣноаште Фїкер, шї
алдїї, — каре ачесте тоате ар десвїновѣдї
не вѣрвадії пострї кѣпѣт ар фї кѣзѣт ѡн
ачеааш грешалѣ, ѡн каре ѡн адеѣѣр еї
п'аѣ кѣзѣт; — сѣ лѣсѣт, кѣ есте кѣ то-
тѣл пѣадеѣѣратѣ шї пѣмаї дїп капѣл Дѣ-
мїсале лѣатѣ ѡвновѣдїреа, кѣ латїна
стрїкатѣ ѡн Ѣнгарїа ар фї ѡпрїѣрїт
лїмѣва ротѣжнѣаскѣ а авторїлор де
Бѣда! Съ лѣсѣт тоате ачесте шї сѣ ре-
тѣжнѣт ла пѣнтѣл чел маї грѣѣ.

Дела фаѡа 55—56 кѣ о рарѣ сѣтедїе
зїче Д. Пападопѣлѣ, кѣ авторїї пострї, прї-
вїнд пѣ латїна ка пѣ о лїмѣл а рїгатѣлїї
Ѣнгарїеї (!!), аѣ фѣкѣт фрасе дїп капѣл
лор, рѣстѣрпѣнд пѣ челе адеѣѣрат лѣтї-

*) Кѣвїнтеле лѣї Іеронїм ѡн ротѣжнѣште: „Шї
кѣпѣт вор сѣ ѡвновѣдїеаскѣ пѣ ал-
дїї де пѣнтїїпѣдѣ, ѡнїї араѣт пѣ а сѣ.“

пешті, ши не маї днгрїжїндѣсе, дакъ фра-
селе лор с'аѣ кѣпрїне вреодатъ дн опере-
ле латїне; дѣпъ ачеастъ адѣзгѣнд, кѣ гре-
шале de ачесте се афлѣ претѣнденеа дн
dїкціонарїѣ, адѣче ши е семплѣ! Аскѣл-
тадї, саѣ маї вїне астѣпацївѣ трекїле. Зїче,
кѣ не ромѣнскѣл: а, лѣпгѣ ши de а
лѣпгѣ л'аѣ пѣс дн лѣтїнеште кѣ: in
longum, in longitudinem ши апої
днгрѣжїндѣсе спѣне, кѣ ши сколарѣл
дн тѣелор класе лѣтїнештї ар фї
фѣкѣт ачесте фрасе маї вїне, кѣчї, дѣпъ
кѣм зїче, еле се традѣк дн лѣтїнеште кѣ
secundum ши кѣ „trans“ (!!) ши ка
кѣнд in longitudinem п'ар фї акѣса-
тївѣ, адазгѣ: „ши кѣ акѣсатївѣ.“ Мї-
пѣнат! Че съ зїчем пої ла ачеастъ таре
пештїїндѣ а лексїкографѣлї пострѣ? Unde
с'а пѣтѣт саѣ се ва пѣтѣ вреодатъ традѣче
„а“ ши de а лѣпгѣ“ кѣ „trans longum“
ши кѣ „trans longitudinem?“ Дѣкѣ
се акѣм D. Пападопѣлѣ, ла сколарїї чеї
днчепѣторї аї Домпѣлї Хїлл, ши днве-
де дела еї, кѣ „trans“ днсемнеазѣ пе-
сте“ ши „дїнколо,“ їар нїчї одатъ „а“
ши „de-a;“ апої маї дѣкѣ-се ла чел маї
de жос ом кѣ мїнте сѣпѣтоасѣ ши авѣѣ
de аколо, кѣ „песте лѣпгѣ,“ ши дн ко-
ло de лѣпгѣ, песте ши дїнколо „de
лѣпѣїме“ „trans longum“ „trans
longitudinem“ сѣнт челе маї авѣрде
фрасе не фада пѣтѣнтѣлї. —

D. Пападопѣлѣ, каре пѣ штїе че дн-
семнеазѣ „trans,“ пѣ штїе нїчї че дн-
семнеазѣ „а“ ши „de-a,“ каре се потѣ дн
адѣвѣр традѣче, зне орї кѣ „in“ дн акѣса-
тївѣ, алте орї кѣ secundum ши iuxta,
їар алте орї кѣ аблатївѣ, ши алте касѣрї
фѣрѣ препозїдїе. Съ четѣаскѣ Дѣтнеа-

лѣї не Плініе пѣтаї, ши дн картеа III.,
IV., V. ши VI. ва гѣсї маї не тоатъ фада
прїлецїрї de але традѣче ашеа, дѣпъ кѣм
зїчем пої. Дар фїїндѣкѣ Domniaca адѣче
неферїчїтѣл есемплѣ аколо, unde зїче кѣ
вѣрѣвацїї пострї аѣ фабрїкат фрасе de каре
пѣ се афлѣ дн класїчї, пої ка съ прекѣр-
нѣм о десватере, каре дѣ не фацѣ тоатъ
пїмїкнїчїа Домпѣлї Пападопѣлѣ, дн дн-
дрепѣтѣм тот ла Плініе, ла капѣл деспре
Sicilia, ка съ vadѣ аколо фраселе in
longitudinem, in latitudinem (кѣчї
тот зпа есте)*). Ної пѣмїм кѣ деосевїре
не ачест днвѣдѣт roman; пентрѣ-кѣ пѣ-
цїнї аѣ авѣт прїлецїѣ de а ворѣї деспре
лѣпѣїме ши лѣцїме, ка дѣпскѣл; дар
сѣнтѣм дн старе, дакъ D. Пападопѣлѣ
пѣ ши кѣпоаште пѣцїпѣтатеа са дн лїмба
латїнѣ, а адѣче ши не алдї класїчї. — Спре
а днкеїа ачест пѣнт, днсемнѣм, кѣ кѣ
пѣрере de рѣѣ am десвѣлїт ачеастъ гроа-
сѣ пештїїндѣ; дар фїїндѣкѣ eram datorї а
пѣ тѣче пентрѣ пѣтеле корїфеїлор лїтера-
тѣреї поастре, ам тревѣїт съ фачет ашеа.
Домпѣл Пападопѣлѣ се vede кѣ п'а четїт
дн вїїада са класїчї латїнї, декѣт пѣтаї
десватерї ши алѣтѣрѣрї фїлологїче. Не па-
ре рѣѣ дар, кѣ кѣ тоате ачесте се днсѣ-
медеште а се апѣка de пеште вѣрѣвацїї ко-
лосалї, ши врѣнд съ арате пештїїнда лор,
дншї десголеште не а са ашеа de зрѣт.
— Поате кѣ Дѣтнеалї ва зїче, кѣ дн
ачест пѣнт а грешїт дн пѣзѣгаре de сеа-
тѣ; дар чїне ва прївї маї de апроане тот
пѣнтѣл ачеста, пѣї ва креде; апої, се поате,
ка Дѣтнеалї, каре се апѣкѣ съ рестоарне

*) C. Plinius Secundus in Historia naturali L.
III. C. VIII. de Sicilia.

о респтадіе ашеа де таре, кѣм аѣ ачеї вѣрваді, — шї неште сїмдімінте націопале, кѣм с'аѣ дпрѣдѣчат еле дн нація поастрѣ; сѣ нѣ днтревзїндезе тоатѣ пѣтереа шї тоатѣ штїнда са? Крѣадѣ еврейл.

III.

Alius alio plus invenire potest, nemo omnia.
Ausonius.

Ал треїлеа пѣнт, кареле не-а трас лѣаре амінтеа, есте вина че о арѣнкѣ не аѣторїї дїкціонарїлї, кѣ н'аѣ кѣпоскѣт методѣл компаратївѣ*). Песте ачеастѣ дмпѣтѣчїне трече Дѣтнеалї кѣ тоатѣ сїгѣрїтатеа, ка кѣнд ар фї вн лѣкрѣ, ла каре н'ар маї пѣтѣ контразїче нїмене; шї кѣ тоате ачесте D. Пападопѣлѣ ворѣеште фѣрѣ нїчї вн темейѣ. Петрѣ Маїор есте сїнгѣр, каре с'а днчеркат чева маї пѣл дн тѣїестрїа ачеаста; шї кѣ тоате кѣ лексїкографѣлї пострѣ дї есте неказѣ пе ачеї тѣндї термінї аї модѣрїлор кѣ карѣ се скїмѣз шї се префакѣ кѣвїнтеле, — Syncope, Aposcope, Metathesis etc., пої дї адѣчем амінте, кѣ ачестї термінї нѣ їа креат Петрѣ Маїор, чї алдїї днїнїтеа лї шї маї днтѣїз Гречїї, карїї їарѣшї, дѣпѣ кѣм сокотѣ, нѣ їаѣ лѣат дїн черкѣл лѣнеї, чї дїн обсерваціїле фѣкѣте асѣпра лїмвей. — Че се атїнде de derivadїa зпор

*) Кѣвїнтеле Дѣтнеалї дела фада 59 сѣнт карактерїстїче пѣптрѣ лодїка Дѣтнеалї шї кѣпоскїнда лїмвей ромѣне: „Іар „дакѣ“ методѣл компаратївѣ ле ера некѣпоскѣт, — (гѣчїдї че зршеазѣ дїн кондіціе,) — тѣлте компаратїї, „кѣтрѣ“ оарекаре ворѣе їаїене шї адесеа кѣтрѣ оарекаре спанїоле, фїїнд дрепте, аратѣ їзвїреа де неам а редакторїлор!“ — Чїне аре поѣтѣ де а маї перѣе време, скармене ачеастѣ аргѣментадїе.

ворѣе, дїн лїмвеле romane, ачест лѣкрѣ ла фост днтрепрїнсѣ Петрѣ Маїор; дар фїїндкѣ а тѣрїт днїнїте де а пѣне капетѣ лѣкрѣлї сѣѣ, кѣ че кѣвѣнт поате зїче D. Пападопѣлѣ, кѣ нѣ кѣпосштеа методѣл компаратївѣ? Сѣ лѣсѣм, кѣ вн лѣкрѣ пѣсѣвѣршїт нѣ се поате жѣдека пе де плїнѣ; дар оаре D. Пападопѣлѣ а арѣтат, кѣ Маїор н'а пѣрчес тот пе ачел дрѣм, пе каре аѣ пѣрчес шї алдїї? Шї арѣтат аѣ Дѣтнеалї, кѣ дрѣмѣл ачеста нѣ есте вѣнѣ? Нѣ кѣтѣва ва зїче, кѣ Маїор а апропїат кѣте вн фрас лѣтїнескѣ де челе ромѣншїтї? Днсѣ ачеста о факѣ шї алдїї, шї есте їертатѣ де кѣте орї времѣ сѣ алѣтѣрѣм лїмвеле, пѣтмаї сѣ нѣ фачем сїлѣ шї сѣ нѣ грешїм дн контра грѣматїчеї. Ромѣнѣл, каре ва четї пе Платѣ шї пе Терендіе, дшї ва лѣа тотдеазна лїбертатеа ачеста. — Днсѣфршїт вѣрвадії пострї н'аѣ авѣт скопѣл де а форма кѣ дїкціонарїл лор латїнї класїчї. — Аѣ поате веї зїче, кѣ еї нѣ с'аѣ дѣс маї департе дѣкѣт дн лїмвеле romane? Респѣндем, кѣ еї, ка оаменї днделепдї н'аѣ фѣкѣт „салто мортале,“ прекѣм фачї Дѣтнеата ешїнд дїн лїмвеле езропене ла челе семїтїче, — кѣ тоате, кѣ ачеї вѣрваді, ка теолодї дїн колѣцїл де „Propaganda“ вор фї авѣт шї еї оарекаре кѣпосштїнде де лїмвеле вїблїче. Kredem шї штїмѣ, кѣ пѣптрѣ Спанїола, Портѣгала, шї пѣдїнѣ пѣптрѣ їталіана, зна дїн ачеле лїмвѣе, арабїка, есте тревзїтоаре; дар пої Ромѣнїї сѣптем стѣлшї дїн пѣптечеле Італїеї, днїнїте де епоха днрїзїреї еї дн апѣскл Езропїеї. Ачеста о штїеаѣ шї ачеї вѣрваді преа вїне; де ачееа мергѣнд ла їсвоареле шї пѣрїзрїле челе маї деанроане, неаѣ дат есемплѣ, ка

*)

съ пѣшѣмъ шѣ пої трептат; шѣ дакъ леар фѣ ажѣне вѣада, орѣ дакъ леар фѣ фост свопѣл, ка съ теаргъ маї департе, сѣнт сѣгѣр, къ п'ар фѣ сѣрѣт дн Месопотаміа шѣ де аколо спре апѣсѣл Асіеї, чѣ с'ар фѣ маї адѣпат дн алте рѣрѣ Еѣропене, че Дѣмнеата нѣ фачѣ, шѣ апої ар фѣ мерсѣ ла адеѣвѣратѣл ісѣвор, не каре не семне нѣл кѣпоштѣ. Дн ѣрмѣ дѣпѣ тоате ачесте, еї нѣ с'ар фѣ днсѣмедѣт нѣчѣ одатѣ, шѣтѣнд преа вѣне кѣ Аѣсоніе, къ „ѣнѣл поате съ афле маї мѣлт декѣт алтѣл, дар нѣмене ѣнѣл тоате,“ (alius alio plus invenire potest, nemo omnia); нѣчѣ с'ар фѣ днфлат дн талентеле лор, чѣ не ар фѣ арѣтат нѣ маї дрѣмѣл кѣтрѣ кѣпоштѣнда челор треѣѣтоаре, авѣнд днпѣнтеа окѣлор днѣѣѣѣтѣра лѣї Квѣнтѣліан. *)

Кѣт теаї перфѣкціонат Дѣмнеата кѣ Buxtorf (нѣ Buxdorf), — къ каре днсѣ ам трактат шѣ пої, кѣчѣ авем шѣ пої оаѣрекаре кѣпоштѣнде де лѣмѣеле бѣѣлѣче, — шѣ пѣнѣ ѣнде аї ажѣне кѣ методѣл Дѣмѣтале компаратѣвѣ, се веде дн ѣнѣле рѣѣпѣте пѣрерѣ, днтре каре те афлі. Ла фаѣа 56 те веѣї а кѣреде, къ асѣтѣнареа слаѣо-нѣї кѣ еленѣка вѣне дн днрѣѣрѣеа ачестеї дн ѣрмѣ дн ачѣеа. Дакъ днѣелеѣї нѣ маї не слаѣона вѣсерѣчеаскѣ, есте адеѣвѣрат, къ еа прѣмѣ оарекаре інѣлѣнѣѣ; іар кѣт пѣнтрѣ аѣнѣтатеа днтре лѣмѣа слаѣвѣ дн ѣеперал шѣ днтре греака, ачѣаста нѣ вѣне дн ачѣа днрѣѣрѣе, чѣ лѣмѣеле ачесте сѣнт сѣрорѣ. — Чѣеалалтѣ пѣрере а Дѣмѣтале,

къ лѣмѣа латѣнѣ кѣ дрѣптѣ кѣѣѣнт се зѣче діалект ал чѣлеї еленѣче, сеатѣпѣл дн zīva de астѣзѣ кѣ пѣлѣчѣрѣле логѣотаѣлор де маї пѣнте аїчѣ дн прѣнѣпѣте, карѣї ѣѣ-гасѣрѣ дн капетеле Ромѣнѣлор, къ лѣмѣа еленѣкѣ есте мѣма лѣмѣелор дн Еѣропа. Ар треѣѣї сѣ'дѣї маї зѣкѣ, къ п'аї idee de діалектѣ; дар те мѣрѣнѣскѣ а'дѣї спѣне, къ дакъ ештѣ дн пѣрерѣле ачесте, апої аї рѣмас департе де днпѣнтѣрѣле веакѣлѣї. Пѣнтрѣ лѣмѣа слаѣвѣ те дндрѣптеѣѣ део-камѣдатѣ ла Данковскѣ, — адѣѣѣгѣнд днсѣ къ нѣ те ѣнѣскѣ кѣ ачѣстѣ ѣѣрѣват днтрѣ ачѣеа, къ лѣмѣа слаѣвѣ ар фѣ мѣмѣ лѣмѣеї грече, чѣ къ дн мѣлте прѣвѣнде лѣмѣа слаѣвѣ есте маї апроапе де мѣмѣ, декѣт сорѣса греака. Іар пѣнтрѣ лѣмѣа латѣнѣ, тот деѣла о мѣмѣ кѣ ачесте, сокотѣ къ воїѣ авѣ прѣлеѣїѣ де а ворѣї алтѣдатѣ. —

IV.

Sed facilis cuivis rigidi censura cackinni.
Juvenal. Satyr. X.

Дн ѣрмѣ D. Пападопѣлѣ ка дн ѣѣ-таїе де жокѣ зѣче, къ „дн кѣѣет кѣрат (аѣзѣл Доамне) се дндоїеште, дакъ ачѣї ѣѣрѣѣѣї жѣкѣндѣсе саѣ стѣдѣнд аѣ скѣрѣ! Ачѣаста о зѣче ла локѣл, дн каре адѣче проѣе, спре а арѣта оарекаре дерѣѣѣѣї пѣ-пѣмерѣте. Фѣндѣкѣ деспре ачесте, сокотѣнд днпѣрѣѣїѣрѣрѣле, ам ворѣїт деѣтѣл, авѣт нѣмаї зѣчем нѣмѣка: кѣчѣ дн контра рѣ-сѣлѣї че аргѣтѣнт ва нѣтѣ фѣпѣтѣї чѣнеѣа? Нѣмаї моралѣл, — нѣмаї оменѣа веакѣлѣї шѣ кѣѣїнда съ нѣ ле пердем дн ведеѣе. — Ної днкѣ не дндоїм, днсѣ серѣосѣ, да-къ D. Пападопѣлѣ кѣ крѣїка са, а воїт съ арате адеѣвѣрѣл, — саѣ а кѣѣетат, ка арѣтѣнд епѣклонѣдѣка са ерѣдѣїе, съ дн-

*) Non iactandi ingenii gratia, — — sed ut hoc ipso alliceremus magis ad cognitionem eorum, quae necessaria studiis arbitramur. Quintil. L. III. C. I.

пѣлъ къ еа дп плевеа нештѣтоаре ші де-
фѣйтѣнд неште пѣме преціоасе, съ'ші рі-
діче пе ал съѣ? Ла чеа дінтѣѣ дятѣм-
пларе, къмпѣтїмїм къ Дѣтнеалѣї пентрѣ
рѣтѣчїреа, дптрѣ каре се афлѣ; іар ла
чеааламтѣ, дї спѣнет, къ с'а дпшелат со-
котїнд къ ва спѣрія пе Ромѣнї къ пѣтеле
ѣпор авторї, пе каре дї адѣче дп ажѣто-
рѣл съѣ, — пѣме, пе каре нічі пѣ ле штіе
скріе віне. — Сѣнт астѣзї дптре Ромѣнї
маї мѣлцї декѣт ѣпѣл, карїї къпоскѣнд
лімбеле семїтіче, къпоскѣ шї фоарте мїкѣл
фолос, че ар венї де аколо пентрѣ дерї-
вадіа лімбеї поастре. Ворѣскѣ ка ѣпѣл
че ам черкат, шї къпоскѣ шї черкѣріле
алтора.

Шї акѣм съ зічет ретасѣ ѣпѣ До-
мпѣлѣї лексікографѣ. Дѣтнеалѣї дпайте де
плекареа дп Бѣкѣрештї, — аколо, ѣнде се
дптрерѣпе дісертадіа, — се адресеазѣ къ
дптревареа ачеаста: „Оаре еѣ чел атѣт
де стражнікѣ (!) (Доамне фереште)
крїтїкѣ ал алтора, пѣ воїѣ афла оаре крї-
тїчї?“ Ва веї афла Домпѣле; шї еѣ ам
чїнсте а ме препѣтера де акѣм дптре крї-
тїчїї дікціонарїѣлѣї Дѣмітале. Дар фїї сї-
гѣр, къ атѣчї воїѣ тракта маї рече къ
Дга, прекѣм ам фї фѣкѣт шї акѣм, дакѣ
ам фї авѣт а респѣнде ла дефѣйтѣрї атїн-
гѣтоаре де міне, шї прекѣм воїѣ фаче, да-
кѣ'мї веї респѣнде къ окѣрї. Атѣчї воїѣ
лѣса окѣріле ла о парте шї воїѣ тракта къ
аргѣмінтеле, дакѣ воїѣ гѣсі де ачесте: къчї
дптре пої маї стѣ дп мїжлокѣ жѣдекѣтор,
ѣп пѣлїкѣ де фацѣ, трекѣтор, — шї алтѣл
віитор, фѣрѣ капетѣ. Іар акѣм ера ворѣа
деспре фаїта шї пѣтеле ѣрѣваділор, пе
карїї тоатѣ падіа ромѣлѣ дї тѣреште.
Орї че атакѣрї дпдрептате спре мїкѣшїора-

реа ѣпор асеменеа ѣрѣваді шї спре дпжо-
сіреа лор дп опїніа пѣлїкѣ, ле воїѣ сокотї
ка венїте дп партеа ачелора, карїї пѣ воїескѣ
дпайтеареа Ромѣнїлор: къчї към се поате
сокотї де віне воїтор ачела, пе каре марїле
мерїте але дптемеїѣторїлор націоналістѣлѣї
ромѣнескѣ пѣл потѣ адѣче, ка де ѣтеле гре-
шале але лор съ ворѣаскѣ, дакѣ пѣ къ
сфіалѣ, дар чел пѣцінѣ къ modestie? Аї пѣ-
зіт Дга къвіїнца ачеаста, Дѣтнеата, каре
дпї ваді жокѣ де еї? Веї дар, пѣ те съ-
пѣра; къчї нічі пѣ ді с'а дпторсѣ къ тѣсѣ-
ра, къ кареа аї тѣсѣрат. — Ешїреа дікціо-
нарїѣлѣї Дѣмітале, о аштептѣм къ перѣѣ-
даре, шї атѣчї пе вом дпделеде маї віне;
шї фїндкѣ м'ам препѣтѣрат дптре крїтїчїї
ачестѣї дікціонарїѣ, съ пѣ сокотештї, къ ам
фѣкѣт'о дп сѣмедїе шї дп врео пекѣмпѣ-
татѣ дпкредере дп пѣцінеле теле къпо-
штіңце: чї есте ѣп лѣкрѣ, къ каре ѣкѣросѣ
ме окѣнезѣ шї еѣ дпкъ дп копїлѣрїе. Де
алтїнтрїлеа штіѣ, къ сѣптем дпкъ департе
де а скѣрѣце ісворѣл къпоштіңцелор атїнѣ-
тоаре де лімба поастрѣ, шї къ Дѣтнезѣ
пѣ неа дат пѣмаї поаѣ челор де фацѣ паса-
портѣрї ла піатра дпделепчїѣнеї: чї леаѣ
авѣт шї алдії дпайтеа поастрѣ, шї ле вор
авѣ шї маї мѣлцї дѣпѣ пої. Multum ege-
runt, qui ante nos fuerunt, sed non perege-
runt; multum adhuc restat operis, multum-
que restabit, nec ulli nato, post mille secu-
la, praecludetur occasio aliquid adhuc adii-
ciendi.“ Адекѣ: „Мѣлат аѣ лѣкрат, карїї аѣ
фост дпайтеа поастрѣ, дар н'аѣ лѣкрат тот;
маї есте дпкъ мѣлт де лѣкрѣ шї ва маї фї.
нічі къ се ва дпкїде врепѣнї тѣрїтор, прї-
леціѣл де а маї адаѣче чева, нічі дѣпѣ о
міїе де веакѣрї“ зіче дпделептѣл Сепека.

I. M.

ЕПЪРИМЕ ЛЪИ ЛАФОНТЕН.

Мъ свѣрасет де шедере ши причипѣсет зрѣт ши ла алѣи. Врѣѣ дар съ'ми петрек. Ам о пѣдѣре преа фѣртоасъ. Мъ дѣсеѣ аколо дѣтр'о зѣ, саѣ съ зѣк маѣ вѣне дѣтр'о сеаръ, ка съ вѣнезѣ зп епѣре; ера пела чеасъл пѣндѣрѣи. Мѣлѣме де вѣтѣ се арѣта, се фѣчеа ѣар невѣзѣдѣ, съ скѣрпѣна ла нас, фѣчеаѣ ми де сѣрѣтѣрѣ, ми де жокѣрѣ аша де ѣзѣи, дѣкѣт пѣ'ми да нас съ'и окезѣ. Фѣл маѣ вѣтрѣп, кѣ зп пѣр маѣ дѣкѣс ши к' зп зѣлет маѣ ашезат, с'арѣтъ д'одатъ пе тарѣнеа стратѣлѣ съѣ. Дѣпѣче 'ши фѣкѣ тоалета дѣ вое, (кѣчѣ де аѣчѣ вѣне проверѣла че зѣче: „Кѣрат ши лѣнс ка зп епѣре), зѣрѣндѣмъ кѣ'л лѣасет дѣ кѣтаре: „Словоаде пѣшка, дѣ ми зѣсе ел, че ашепѣдѣ?“ О! кѣтъ мѣраре тѣ копѣнсъ ла рѣспѣнсъл че азѣсѣ, пѣ почѣс съ вѣ тѣртѣрѣсеск!!! Еѣ пѣтаѣ ла рѣсвоае дѣпѣшкасет довѣтоаче каре ворѣсеск. . . Атѣпчѣ дѣ зѣсеѣс: Ачеаста п' о воѣс фачео, еѣ съ тор дака тѣ пѣ веѣ фѣ зп фѣртектѣтор. — Еѣ, пѣчѣ декѣт, дѣ ми рѣспѣнсе ел; „еѣ сѣнт зп епѣре вѣтрѣп ал лѣи Лафонтен.“ О! атѣпчѣ рѣтѣсеѣс ши маѣ тѣлт дѣтѣртѣрѣт! Кѣзѣѣс дар ла пѣчоареле сале: дѣ черѣѣс о мѣе де ертѣрѣ ши дѣл тѣстраѣс, де че съ се пѣе дѣп примѣждѣе. Еѣ! прѣтегѣне! де знде'ѣи вѣне ачест зрѣт д'а маѣ трѣѣ? — Дела тоатѣ кѣте ле вѣзѣ. — А! Дѣтпезеѣле! п'аѣ тот ачелашѣ чѣмѣрѣ, тот ачелашѣ лѣтѣждѣ? — Да, дѣсъ пѣтаѣ сѣнт тот ачелашѣ оаменѣ. Деаѣ ѣи кѣ чѣне сѣнт сѣлѣт съ'ми петрек вѣада! Ваѣ! Ачещѣа пѣтаѣ сѣнт довѣтоаче дѣп времеа меа. Ачещѣа сѣнт пѣше епѣрашѣ парѣфтадѣ, карѣи кавѣтъ флорѣ. Еѣ вор съ се хрѣнеаскѣ кѣ трѣндафѣрѣ, дѣп лок д'а се хрѣпѣ к'о фѣоае

de varzъ, de каре алте дѣѣи пѣ'ндестѣлат. Ачещѣа сѣнт епѣрѣ цѣометрѣ, полѣтѣчѣ, фѣлососѣфѣ; че маѣ ѣѣѣ? Алѣи карѣи пѣ ворѣсеск, декѣт пѣтаѣ пѣтѣеѣе; алѣи ѣарѣшѣ карѣи ворѣсеск о франѣозеаскѣ, о ѣталѣенеаскѣ, че пѣ ле дѣцѣлег маѣ де лок. Дѣ еѣ дѣп стратѣл меѣ ка съ'ми петрек ла врѣп вѣчѣп, тот асемѣнеа есте; пѣтаѣ дѣцѣлег пѣ нѣмѣнѣ. Довѣтоачеле де астѣзѣ аѣ преа тѣлт дѣх! дѣсѣфѣршѣт, сѣ'ѣи о спѣѣс, кѣ кѣт де тѣлт дѣх се сокотеск, кѣ атѣт де пѣдѣп, крѣде кѣ аѣ; дѣкѣт вѣтрѣпѣл пострѣ асѣп авеа тѣлт маѣ тѣлт декѣт маѣмѣцѣле дѣп времеа д'акѣт.

Рѣгаѣс пе епѣрѣме меѣ д'а пѣ маѣ авеа тѣхпѣре ши дѣ зѣсеѣс кѣ воѣс дѣгрѣжѣ де дѣнсъл ши де камаразѣи сѣѣ, че с'ор маѣ афла. Ел дѣ ми фѣгѣдѣи д'ам спѣне чеаа чеѣ спѣнеа лѣи, Лафонтен, ши д'а тѣ дѣче ла вѣтрѣпѣи сѣѣ прѣтенѣ. Дѣп адевѣр тѣ ши дѣсе ла дѣпшѣи. Броаска са, каре пѣ ера дѣкѣ де тот моартѣ, кѣ тоате к'о спѣнеа, ера де чеа маѣ таре спѣренѣе, дѣп алѣтѣраре кѣ челелалте довѣтоаче че ле ведѣт пе тоатѣ зѣоа: Броащеле сале челе рѣѣоасе, греерѣи сѣѣ, кѣпта маѣ вѣне декѣт прѣвѣгѣторѣле поастре: Лѣпѣи сѣѣ прѣдѣеа тѣлт маѣ тѣлт декѣт оѣле поастре. — Adieu мѣк епѣре, тѣ дѣторк ла пѣдѣрѣле меле, ла кѣтпѣиле меле ши ла оградѣ меа. Воѣс дѣпѣлда о статѣс лѣи Лафонтен, (la Fontaine) шѣ'ми воѣс петрече вѣада кѣ довѣтоачеле ачестѣи ом чѣнстѣт. —

(Le Prince de Ligne.)

Томѣ Сѣргѣад.

Іанні, 1843. Іануаріе 20.

Д о м п ъ л м е ѝ !

Ѕнѣл дін адевѣраціі меі пріетині, каре
 дн апѣл трекѣт аѣ дат ла лѣтинѣ чел маі
 мораліческ роман (дѣпѣ амеа пѣрере), а-
 декѣ Малвіна де Сарсі, кѣ дестѣлѣ
 стрѣнчинаре а сѣфлетѣлѣ сѣѣ дін прічина
 пѣцинеі дѣмѣрѣшошереі че аре пѣвлікѣл по-
 стрѣ асѣпра літератѣреі ромѣнеціі, маі аре
 прегѣтїте кѣтева вѣкѣдї, каре дѣпѣ а лор
 кѣпрїндере почїв зїче кѣ дѣкредере, кѣ пѣ
 фѣрѣ фолос ар дѣмѣогѣдї пѣмѣрѣл ромѣ-
 нецілор кѣрѣдї, дар тот дѣмпреціѣрареа де
 сѣс шї міка са старе дѣл дѣмнедекѣ де але
 пѣвлїка, пѣпѣ кѣнд времеа ар дѣлеснї прї-
 лежѣл. Еѣ дѣпѣ пѣтрѣнс де фѣрѣмсеца шї
 ілѣзіа че кѣпрїнд зрѣмѣтоареле версѣрї, тра-
 дѣсе де дѣпѣсѣл дін історїа вестїтѣлѣ ероѣ
 Велїсарїе шї аша вїне потрївіте не рїма
 ромѣнѣ, рог не Домпїавоастрѣ але пѣвлїка
 дѣмпрезѣпѣ кѣ ачеастѣ адресѣ, де аї сокотї
 де кѣвїїндѣ прекѣт дн 1840 мїадї пѣвлїкат
 не Непорочїтѣл шї дн 1842 не Елвїра,
 кѣрѣзѣнд кѣ прїп ачеаста, ведї фаче дестѣ-
 лѣ дѣндаторїра авонатѣлѣ D. P. I., каре
 преа кѣ дѣлеснїре шар да девїза, прекѣт
 дї пропѣнеціі прїп рѣспѣнсѣл дін Nr. 42,
 1841, дакѣ кондеїл сѣѣ ар фї маі пѣтернїк
 де а дѣнтїмпїна рїдїколѣрїле, че ар ісвї асѣ-
 прѣї пентрѣ врео дѣмпреціѣраре, прекѣт
 адеце веде а фї мѣлѣдї ісвїдї, фѣрѣ а се дѣ-
 грїжі шї а се сілі ачеїа маі дѣтѣїв а лѣкра
 сіпѣрї орї че ар пѣтѣ спре фолосѣл націеї,
 декѣт а тѣмпнї кѣражѣл остепнїторїлор, поа-
 те кѣ дѣдестѣл зел шї остепеалѣ. Мѣ ре-
 комѣнд вѣпѣтѣдїї Дѣмїтале шї мѣ мѣрѣці-
 несѣ деодатѣ дн ачесте. —

О стѣпчї сѣлватечї, пещереї пѣстїї,
 Прївїреа воастрѣ ах, кѣт дѣмї плаче!
 Кѣчї дн вої пѣмѣї скап де ровїе,
 Дѣ а еї кѣрѣзіте, тїкѣлошіе
 Шї аспрѣл дѣшман п'аре че'мї фаче.

П'ачесте вѣрѣфрї пелѣкѣїте,
 Ѕнде 'н вечї сарпа сѣлѣпѣвеще,
 Че 'пѣѣдошаре аспрѣ, кѣтпїлїтѣ
 Окїл мѣѣ фалнїк, пѣлпгѣнд прїведѣе.

Вѣд кѣт дн вале пара топеще
 Кѣртеа фѣкѣтѣ дѣ аї меї стрѣмошї,
 Шї кѣт зїдїреа кѣзѣнд здровеще
 Тронѣл че 'н клїпѣ ва фї кѣрѣзѣне.

Дін ферїчіре, славѣ трекѣтѣ
 Скіптрѣл, короанѣ шї 'мпѣрѣціе,
 Німік рѣмѣне спре мѣрѣтѣрїе,
 Де кѣт чепѣшѣ де вѣлпт перѣдѣт
 Ш' зп прїпѣ че щедѣ не стѣпчї пѣстїе.

О стѣпчї сѣлватечї шчл. . . .

О вої товарѣшї а славеї меле,
 Вої аї меї прїетинї дн чест пѣстїїѣ,
 Че кѣ лецї дрепте шї сілїндї греле
 Дн кѣрѣмѣїре'мї вѣ 'мпѣрѣціїѣ!

Гонїдї ідеа дѣтрїстѣтоаре
 А ферїчіреї че аѣ трекѣт;
 Кѣчї тоатѣ ачеле амѣцітоаре
 Дн вїс че фѣре, с'аѣ префѣкѣт.

Акѣт кѣ тодїї зна сѣ фїм,
 Фѣрѣ-осевїре де маре, мїк;
 Кѣчї дѣтр'о старе тодї не гѣсім
 Шї 'н проаста лѣме п'акеш німік. —

Тодї лїбертатеа сѣ о дорїм,
 Спрѣ а еї пѣстраре сѣ не сілїм;
 Кѣчї фѣрѣ дѣпѣса орї че дн лѣме
 Дн мѣлѣдѣїре пѣ поате пѣне. —

Еа есте чїпстѣа, еа ферїчіреа
 Дн кѣрѣда соартѣ, че леаѣ кѣшрїне

Ръбдацї дар тоате фъръ къртире,
Кълкѣнд порокъл ъст не дѣвине. —

Д е щ и з т.

О стѣпчї сълватегї, пещерї пѣстї,
Прївїреа воастръ ах кѣт дѣтї плаче!
Кѣчї дѣ вої пѣтаї скап де ровїе,
Дѣ а еї крѣзїме, тїкълонїе
Шр аспрѣл дѣштан п'аре че'тї фаче.

СПІКЪІТОРІІ.

Дѣтр'о холдъ сечератъ, тїнерї трїї спїкѣиторї,
Тѣпїлацї пре іарва verde лега жервїоара лор,
Окїї плїнї де дѣтрїстаре дѣт'а зїлеї остенеле,
Сѣспїна кѣ а лор сарчїнї пѣ ера чева таї греле:
Шї кѣ лакрїмї де дѣрере, че дїн окїї лї аѣ розврат,
Зїчеа: „Дѣтр'о зї де варъ пѣт' атѣт' ам адѣнат?
Арс' аѣ фост де соаре фрѣптеа шї плеката лор
червїче,

Дѣкрѣнтатъ ава талпа де тїї гїмпѣрї челор спїче!
Бнор жѣнї аша де тїнерї! — рїсѣл лї ар фї кѣвенїт.
Дѣнс' алеѣ! плїнѣеа ачестїа, ах че кїп несѣфорїт!

Deodatъ зп поѣ маргѣр а тѣмплѣреї чеї дѣїоасъ,
Іатъ вїне пропрїетарѣл а ле царїнеї тѣноасъ
„De п' огор серманї стрѣпцедї декѣнд зїса аѣ
лѣмїнат“

Zїсе лор: „дар амар воѣл дѣкѣ тѣлат п'адї адѣнат
Вѣд кѣ спїкѣїнд не аїче адї крѣцат амеле грѣне,
Дечї де сечерїтѣл вереї фїїнд арїїле 'т плїне,
Сѣїчоаса серечїе тѣлѣтїовоѣх кѣрѣнд,
Лѣацї кѣте доѣл жервїї шї 'птѣрпацївѣ кѣнтѣнд.“

Кѣт де істе тїнереї дѣсѣоладї де дѣїоамїе,
Алѣнгатаѣ дѣтрїстареа шї сїмѣїтаѣ вѣкѣрїе!
Кѣт де тѣндрї, сенїнї ла фацѣ, пентрѣ кѣпѣта-
тѣл хар

Аѣ свѣрат ка о сеѣеатъ кѣтрѣ азрїтѣл дар!
Шї кѣ кѣтѣ вѣкѣрїе дѣкѣрѣнд прес'а лор спате
А лор жервїї адѣнате шї ачеле 'п дар лзате!
Сѣлѣнд прес'е іарва verde кѣ зп гѣнд тѣлѣтїовоїтор
Се 'птѣрпарѣ Спїкѣиторїї ла серакѣл фоїшор.

Дѣ прївїнда Ікоанеї пѣтѣптѣлѣї,
дїн каре песте пѣдїн шї ал треїлеа адекѣ
чел дїн вртѣ том ва ешї, не афлѣт сїлїцї
а арѣта: а) кѣ аїчї вїн ексемпларе пѣтаї
пентрѣ чеї, карїї с'аѣ сѣвскрїс дїн време;
шї авїа чїпчї де прїсос; в) кѣ прецѣл кѣр-
дѣї се іа кѣ о тѣпѣ атѣпчї, кѣнд картеа се
дѣ кѣ чеѣалалтѣ; д) дорїторїї де а прїмї
картеа ачѣаста прїн Редакѣїе, сѣ факѣ де
щїре дїн време, ка сѣ щїм кѣте ексемпла-
ре таї авем а траѣе; е) ачѣїа, карїї сѣлїт
таї апроапе кѣ лѣкѣїнда де авторѣл, сѣ
трагѣ ексемпларе де а дрептѣл дїн Блаж,
саѣ шї дїн Сївїїх. —

— Історїа лѣї Петрѣ Маїор деспре
дѣченѣтѣл Ромѣнїлор, каре се афлѣ депѣсѣ
ла пої пѣтаї дѣкѣ дѣ кѣтева ексемпларе, се
ѣ тот сѣлїт кондїцїїле сѣс арѣтате. — Дѣ-
сѣжрїшїт

А треїа рѣгаре а поастрѣ е асѣдѣатъ
кѣтрѣ ачѣї DDнї лїтерацїї, карїї аѣ вѣпѣ-
тате а трїмїте матерїї де тїпѣрїт дѣ фоїле
поастре, ка мапѣскрїселе сѣ фїе кѣт таї
лѣтѣрїт скрїсе шї таї вѣртос фърѣ кон-
траѣерї де слове шї іарѣш, пѣлѣ кѣнд тї-
пѣрїт кѣ словелеле лѣї Кїрїл, мапѣскрїселе
дѣкѣ сѣ вїе скрїсе кѣ де ачѣстеа, іар пѣ
кѣ лїтере латїне, пентрѣ-ка пѣ фїїнд пої сї-
лїцї а декопїа атѣтеа скрїпте стрѣїне, прїн
ачѣаста сѣ патѣ атѣта дѣтѣрѣїере.

Редакѣїа.